

Dode jachthonden, bomen, kikkers en wormen: Spuiwater is niet ongevaarlijk

Sinds enkele jaren zijn bij de meeste varkens- en kippenbedrijven luchtwassers in werking. Dit is het gevolg van aangescherpte regelgeving. Doel is om lucht uit de stallen te zuiveren van fijnstof en ammoniak, voordat deze buiten de stal komt.

Er zijn chemische en biologische luchtwassers, of een combinatie daarvan. Chemische luchtwassers gebruiken zuur om de lucht te zuiveren en biologische luchtwassers hebben water met een biologisch proces. In alle gevallen is spuiwater het restproduct. Spuiwater wordt vaak apart opgevangen of in de mestput gebracht. Op jaarbasis komen al snel enkele honderden kubieke meter spuiwater vrij. Lozing op de riolering is in principe geen optie.

Sinds 2011 hebben wij bij Waterschap Aa en Maas (Oost-Brabant) met name van biologische luchtwassers een vijftal lozingen van spuiwater op oppervlaktewater gehad. Bijzondere kenmerken van dit spuiwater is de gigantische hoeveelheid nitriet (zeer giftig voor organismen, redelijk helder, geurloos en goed drinkbaar). Ten gevolge van bovenstaand kenmerken hebben wij bij verschillende lozingen een aantal bijzondere effecten waargenomen.

De afhandeling van de lozing uit 2011, waarbij geen bijzondere effecten zijn waargenomen, betrof een schikking. Dit was het eerste proces-verbaal en betrof een lekkage van spuiwater. De eigenaar was al twee weken op de hoogte maar had geen maatregelen getroffen om de lekkage direct op te heffen. Hij was nog zoekende naar een aannemer om de lekkage te herstellen.

Het tweede geval, in 2012, betrof eveneens een lekkage, waarbij geen bijzondere effecten zijn waargenomen. In de derde situatie betrof het een lozing op een bermsloot, waarbij zes grote eikenbomen nabij het lozingspunt binnen zes weken zijn gesneuveld. De gemeente claimt een schadevergoeding van ruim € 32.000,= hiervoor. Het Functioneel Parket 's-Hertogenbosch bood ook hier een schikking aan.

Enige tijd later zijn twee jachthonden binnen enkele uren na het drinken van spuiwater overleden. Hier lagen ook honderden dode kikkers en duizenden dode regenwormen in de sloot waarop geloosd was. Vervolgens hebben we in januari 2013 een nieuwe lozing van spuiwater op de bodem achter een bedrijf aangetroffen. Omdat er veel was uitgereden op de toch al natte bodem, stroomde het ook af naar de aanliggende watergang. Het RMT van de politie Brabant zuidoost was betrokken bij beide onderzoeken. Beide zaken zijn in behandeling bij het Functioneel Parket te 's-Hertogenbosch.

De regelgeving was helaas niet waterdicht. Ten aanzien van spuiwater van chemische luchtwassers was dit wel duidelijk: het werd als meststof aangemerkt en moest als zodanig behandeld worden. Tot 1-1-2013 was biologisch spuiwater een afvalstof en mocht dus formeel niet als meststof op het land gebracht worden.

Bij de wijziging van het Activiteitenbesluit op 1-1-2013 mocht spuiwater wel op het land gebracht worden. Hoe dit moest gebeuren was niet nader beschreven. Dit bood de mogelijkheid om het spuiwater op het land "te dumpen", waardoor het risico van afstroming naar sloten niet uitgesloten was. Inmiddels is de wet gerepareerd en wordt biologisch spuiwater ook als meststof aangemerkt.

Het is niet uit te sluiten dat contact met spuiwater risico's voor de gezondheid van mensen met zich mee brengt. Chemisch spuiwater is bijzonder zuur en kan brandwonden veroorzaken. Er loopt een onderzoek of andere gezondheidsrisico's te verwachten zijn. Wees dus alert bij dit soort meldingen bij kippen- en varkenshouderijen want spuiwater is niet ongevaarlijk.

Sjaak Daverveld

Senior toezichthouder / BOA -Waterschap Aa en Maas

e-mail: sdaverveld@aaenmaas.nl

+31736156876 – mobiel: +31654921143

www.aaenmaas.nl

Pettelaarpark 70, 5216 PP 's-Hertogenbosch

Postbus 5049, 5201 GA 's-Hertogenbosch

Spuiwater kan dodelijk zijn voor kikkers.

Het risico van afstroming naar sloten was niet uitgesloten.